مطب کلاں

عالیجناب مسیح الملک حکیم محمد اجمل خاں صاحب سکریٹری بورڈ کے

ذاتی اور خاندانی مجربات کا مستند اور نایاب مجموعہ

جس کو

طلبار طبیہ کالج کی درخواست پر حسب اجازت مسیح الملک موصوف

حکیم سید نذیر احمد نے مرتب کیا

قیمت فی جلد

مطبوعہ الائنس پریس صدر بازار دھلی

التماس

مجھے اس مختصر مجموعہ کیلئے کسی خاص تعارف کی ضرورت نہیں یونانی طب سے دلچسپی رکھنے والے حضرات اسکو پڑھ کر اسکی قدروقیمت کا اچھی طرح اندازہ کرسکتے ہیں۔

بظاہر تو یہ چند نسخوں کا مجموعہ ہے لیکن حقیقت میں دہلی کے مشہور خاندان یعنی شریف خانی اطباء کے اکابرین کی تین سو برس کے معمولات اور مجربات کا نچوڑ ہے اس کا ہر نسخہ کروڑوں بار لکھا گیا اور بے شمار خلق خدا نے اس سے فائدہ اٹھایا۔ آج بھی جبکہ ہندوستان میں ہر طرف طب جدید کا اس قدر غلغلہ ہے یہ مطب اسی قدر مقبول اور مفید ہے جیسا کہ آج سے صدہا سال قبل تھا۔ اس کا ہر نسخہ اپنی جگہ پر آب حیات کا اثر رکھتا ہے اور جہاں ہزاروں روپے کی یاقوتیاں خمیرے بیکار ثابت ہوئے ہیں وہاں دمڑی کے نسخہ نے کرشمہ دکھا دیا ہے۔ ابتک یہ نسخے سینہ بسینہ چلے آتے تھے اور طلباء نیز طب سے دلچسپی رکھنے والے حضرات ایک ایک نسخہ مدتوں کی محنت شاقہ اور جستجو کے بعد حاصل کرسکتے تھے، پورے مجموعہ کا حاصل ہونا تو امر محال تھا۔

طالب علمی کے زمانہ میں تین سال تک حضرت قبلہ مسیح الملک مرحوم کی خدمت میں مطب کرنیکے علاوہ سنہ ۲۱ء سے سنہ ۲۷ء تک یعنی حضرت کے وصال تک مسلسل مجھے مرحوم کی خدمت میں بحیثیت پیشکار مطب حاضری کا شرف حاصل رہا ہے اسکے بعد سنہ ۲۷ء سے سنہ ۱۹۳۱ء تک مسیح الملک حکیم جمیل خاں صاحب کی خدمت میں بھی اسی عہدہ پر مامور رہا۔ اس چودہ سالہ خدمات کا نتیجہ ہے کہ خاندان شریفی کے معمولات تحریر کرکے آپکی خدمت میں پیش کرنے کی عزت حاصل کر رہا ہوں۔

طلباء طبیہ کالج کی درخواست پر مسیح الملک حکیم جمیل خاں صاحب نے مجھے اسکی ترتیب کا حکم دیا ترتیب کے بعد موصوف نے اسکو خود ملاحظہ فرما کر نہ صرف یہ کہ اپنے بزرگوں کے اس نادر ذخیرہ کو بلکہ اپنے جدید ذاتی مجربات کو بھی اپنے دست مبارک سے اسمیں اضافہ فرما کر مجھے اسکی اشاعت کی اجازت مرحمت فرمائی۔

مجھے امید ہے کہ میرے ہم پیشہ بھائی اور طبیہ کالج و دیگر طبی درسگاہوں کے طلباء نیز طب یونانی سے دلچسپی رکھنے والے حضرات موصوف کے اس احسان عظیم کے شکرگذار ہونگے۔

نذر احمد

۱۵ر نومبر ۳۲ء

برائے صداع حار لعاب بہدانہ شیرہ عناب شیرہ مغز کدو شیرہ تخم کاہو

۳ ماشہ ۵ دانہ ۳ ماشہ

درعرق گاؤزباں برآوردہ شربت نیلوفر داخل کردہ بخورند +

۱۲ تولہ ۲ تولہ

ایضاً قرص مسکن ہمراہ شیرہ عناب درعرق گاؤزباں برآوردہ

یک عدد ۵ دانہ ۱۲ تولہ

شربت بنفشہ داخل کردہ بخورند +

۲ تولہ

وبرائے تقطیع صفرا شیرہ زرشک یا شیرہ آلو بخارا اضافہ نمایند +

۳ ماشہ ۴ دانہ

ضماد برائے صداع حار صندل سفید، تخم کاہو کشنیز خشک کافور درآب

۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۱ ماشہ

سائیدہ ضماد نمایند +

برائے صداع بارد گل بنفشہ عناب سپستاں تخم خطمی گاؤزباں

۵ ماشہ ۵ دانہ ۹ دانہ ۵ ماشہ ۳ ماشہ

درآب جوشانیدہ صاف نمودہ خمیرہ بنفشہ داخل کردہ بخورند

۲ تولہ

ایضاً قرص نقرہ مرکب در اطریفل کشنیزی نہادہ ہمراہ عرق بادیان

یک عدد ۷ ماشہ ۱۲ تولہ

خمیرہ بنفشہ داخل کردہ بخورند

۲ تولہ

برائے رفع قبض اطریفل ملین یا قرص ملین ہمراہ

۷ ماشہ ۲ عدد

عرق بادیان بخورند +
۱۲ تولہ

ضماد برائے صداع بارد گل مچکن برگ بنفشہ پوست الائچی کلاں درآب
۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ
سائیدہ نیم گرم ضماد نمایند +

ایضاً خاکسی درآب سائیدہ نیم گرم ضماد نمایند +
۶ ماشہ

ایضاً قرص مثلث درآب سائیدہ نیم گرم ضماد نمایند +
یک عدد

برائے دردِ سر ضعفی قرص نقرہ مرکب خمیرہ گاؤزبان عنبری ہمراہ شیرۂ بادیان
یک عدد ۷ ماشہ ۵ ماشہ
شیرہ مغز بادام شیرہ دانہ ہیل درعرق گاؤزباں برآوردہ
۵ دانہ ۲ ماشہ ۱۲ تولہ
خمیرہ بنفشہ داخل کردہ بخورند +
دو تولہ

ایضاً قرص نقرہ مرکب درمسکہ گاؤ آمیختہ بخورند
یک عدد ۱ تولہ

ضماد قرص مثلث درآب سائیدہ نیم گرم ضماد نمایند
یک عدد

ایضاً قرص مرجان جواہر خمیرہ گاؤزباں جواہر والا ہمراہ عرق گاؤزباں
یک عدد ۵ ماشہ ۱۲ تولہ
شربت بنفشہ داخل کردہ بخورند +
۲ تولہ

ضماد -

صندل سفید درآب سائیدہ ضماد نمایند +
بقدر ضرورت

حریرہ برائے ضعف دماغ و دردِ سر

مغز بادام مغز کدو مغز تربوز تخم خشخاش نشاستہ
۵ دانہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ
صمغ عربی در شیر گاؤ سائید نبات سفید اضافہ کرن
۳ ماشہ ۱۵ تولہ ۲ تولہ
بروغن زرد داغ کردہ بخورند +
۲½ تولہ

برائے دردِ شقیقہ

قرص مسکن خمیرہ گاؤزباں عنبری ہمراہ لعاب برگِ گاؤزباں
یک عدد ۷ ماشہ ۳ ماشہ
شیرہ عناب شیرہ مغز کدو شیریں شیرہ تخم کاہو در عرق گاؤزباں
۵ دانہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۱۲ تولہ
برآوردہ شربت بنفشہ داخل کردہ بخورند
۲ تولہ

ایضاً

اطریفل زمانی ہمراہ آب بوقت خواب بخورند
۱ تولہ

ایضاً

گولی ریٹھہ درآب سودہ در بینی جانب ماؤف چکانند

ایضاً

سیندور بر کاغذ بلاٹنگ لیسیدہ دود ان در بینی جانب ماؤف کشند

نزلہ بند برائے دردِ شقیقہ وغیرہ

صمغ عربی کتیرا بزرالبنج اُشق افیون زعفران
۱ ماشہ ۱ ماشہ ۱ ماشہ ۴ سرخ ۴ سرخ
ہمہ را سائیدہ در سفیدیٔ بیضۂ مرغ سرشتہ بر کاغذ
بقدر ضرورت
مشبک لیسیدہ بر صدغین بچسپانند +

برائے سہر

لاجورد مغسول در مفرح بارد آمیختہ ہمراہ لعاب بہدانہ شیرہ
۱ ماشہ ۵ ماشہ ۳ ماشہ

عناب شیرہ مغز کدو شیرہ تخم کاہو شیرہ تخم خشخاش در
۵ دانہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ

عرق گاؤزباں برآوردہ شربت احمد شاہی داخل کردہ
۱۲ تولہ ۲ تولہ

بخورند ۔

ضماد مخترع خواب آور

تخم نیلوفر تخم کاہو تخم خرفہ صندل سفید کافور
۶ ماشہ ۶ ماشہ ۳ ماشہ ۱ ماشہ

افیون زعفران در آب کشنیز سبز سائیدہ روغن گل
۴ سرخ ۴ سرخ ۱ تولہ

اضافہ کردہ بر پیشانی ضماد نمایند ۔

برائے نزلہ حار

بہدانہ عناب سپستاں در آب جوشانیدہ
۳ ماشہ ۵ دانہ ۹ دانہ

صاف کردہ شربت بنفشہ حل کردہ بخورند ۔
۲ تولہ

گاہے ۔ تخم خطمی گاؤزباں برائے تغلیظ اضافہ نمایند
۵ ماشہ ۳ ماشہ

اگر تسکین زائد منظور باشد
شیرہ مغز کدو شیرہ تخم کاہو و برائے درد گلو شربت بنفشہ شربت شہتوت
۳ ماشہ ۳ ماشہ ۲ تولہ

اضافہ نمایند ۔

ایضاً برائے نزلہ حار بار رقیق گوند کتیرا رب السوس سائیدہ در خمیرہ خشخاش آمیختہ
۱ ماشہ ۱ ماشہ ۷ ماشہ

ہمراہ بہدانہ عناب سپستاں درآب جوشانیدہ
۳ ماشہ ۵ دانہ ۹ دانہ

صاف کردہ شربت بنفشہ حل کردہ بخورند + گاہے برائے
۲ تولہ

اخراج بلغم وتسکین لعوق نزلی آب تربوز والا اضافہ کنند۔
۷ ماشہ

ایضاً
برائے تقویت دماغ ونزلہ حار

قرص نقرہ مرکب درخمیرہ گاؤزباں بورق نقرہ ہمراہ
یک عدد ۵ ماشہ یک عدد

لعاب برگ گاؤزباں شیرہ عناب شیرہ تخم کاہو
۳ ماشہ ۵ دانہ ۳ ماشہ

درعرق گاؤزباں برآوردہ شربت بنفشہ
۱۲ تولہ ۲ تولہ

داخل کردہ بخورند +

جوشاندہ برائے برائے نزلہ بارد

گل بنفشہ عناب تخم خطمی سپستاں گاؤزباں
۵ ماشہ ۵ دانہ ۵ ماشہ ۹ دانہ ۳ ماشہ

درآب جوشانیدہ صاف کردہ خمیرہ بنفشہ داخل
۲ تولہ

کردہ بخورند +

ایضاً
برائے نزلہ بارد واخراج بلغم

قرص دمہ
یک عدد ہمراہ گاؤزباں گل گاؤزباں عناب
۳ ماشہ ۳ ماشہ ۵ دانہ

نبات سفید درآب خفیف جوشانیدہ صاف نمودہ بخورند
۲ تولہ

گاہے برائے تقویت قلب ابریشم مقرض برائے گرفتگی گلو

۴ ماشہ

سبوس گندم اضافہ نمایند۔

۳ ماشہ

ایضاً برائے اخراج بلغم قرص دمہ ہمراہ لعوق معتدل لعوق سپستان در عرق

یک عدد ۷ ماشہ ۲ تولہ

گاؤزبان جوشانیدہ بدون صاف کردہ بخورند

۱۲ تولہ

ہلاس برائے نزلہ بارد و درد سر برگ شبت کائفل برگ نک چھکنی تخم سرس سیاہ

۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ

باریک سائیدہ ہلاس نمایند

ایضاً برائے نزلہ زکام دائمی وتجوید ہضم قرص خبث الحدید مرجان در جوارش جالینوس صبح بخورند

یک عدد یکعدد ۷ ماشہ

ایضاً قرص نقرہ مرکب جوارش جالینوس آمیختہ بخورند

یک عدد ۷ ماشہ

ایضاً مرجان جواہر در خمیرہ گاؤزبان جواہر والا بوقت سہ پہر بخورند

یک عدد ۵ ماشہ

ایضاً برائے نزلہ دائمی حب جدوار در خمیرہ گاؤزبان عنبری آمیختہ بوقت خواب بخورند

یک عدد ۵ ماشہ

ایضاً قرص نقرہ مرکب در خمیرہ ابریشم حکیم ارشد والا آمیختہ بخورند۔

یک عدد ۵ ماشہ

ایضاً نوجیون ہمراہ شیر گاؤ نبات سفید داخل کردہ بخورند

یک ۲۰ تولہ ۲ تولہ

برائے سرسام حار خمیرہ مروارید ہمراہ لعاب بہدانہ لعاب برگ گاؤزباں
۵ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ
شیرہ عناب شیرہ مغز کدو شیریں شیرہ تخم کاہو درعرق
۵ دانہ ۲ ماشہ ۳ ماشہ
گاؤزباں عرق بیدمشک برآوردہ شربت نیلوفر
۸ تولہ ۴ تولہ ۲ تولہ
داخل کردہ بخورند ۔

ایضاً روغن گل روغن کاہو گلاب آب سرد سرکہ خالص
۱ تولہ ۱ تولہ ۱ تولہ ۴ تولہ ۶ ماشہ
باہم آمیختہ پارچہ ترکردہ برتارک نہند

لخلخہ برائے سرسام حار صندل سفید گل ارمنی کافور درآب کشنیز سبز گلاب
۳ ماشہ ۳ ماشہ ۱ ماشہ ۲ تولہ ۴ تولہ
حل کردہ خس ترکردہ لخلخہ نمائند ۔

برائے سرسام بارد دواءالمسک معتدل ہمراہ شیرہ بادیان شیرہ مویز منقے در
۵ ماشہ ۵ ماشہ ۹ دانہ
عرق گاؤزباں برآوردہ شربت بنفشہ حل کردہ بخورند
۱۲ تولہ ۲ تولہ

ٹکیہ برائے سرسام بارد آرد مونگ نمک طعام در شیر خمیر کردہ ٹکیہ ساختہ یکجانب
۱ تولہ ۔ مار
پختہ طرف خام روغن گل مالیدہ گرم گرم بریافوخ بندند
۱ تولہ

برائے عطاش اطفال زہر مہرہ بنسلوچن سائیدہ در خمیرہ مروارید آمیختہ ہمراہ
یک سرخ یک سرخ ۱۰ ماشہ

شیرہ عناب شیرہ تخم کاہو، شیرہ مغز کدو شیریں درعق
۲ دانہ ۱ ماشہ ۱ ماشہ
گاؤزباں برآوردہ شربت بنفشہ حل کردہ بخورند۔
۵ تولہ ۶ ماشہ

برائے کثرت اسہال قرص آملہ لولوی ہمراہ شیرہ دانہ ہیل شیرہ تخم خرفہ بریاں
نصف عدد ۱ ماشہ ۱ ماشہ
شیرہ حب الآس ۱ ماشہ درعرق گاؤزباں ۴ تولہ برآوردن
نبات سفید ۶ ماشہ حل کردہ بخورند۔

ضماد برائے عطاش پوست آملہ، پوست بلیلہ درآب کدو سبز سائیدہ برتارک۔
۱ تولہ ۱ تولہ بقدر ضرورت
ضماد نمائند۔

برائے صرع جدوار عود صلیب ہردورا سائیدہ درخمیرہ گاؤزبان جواہردار
۱ ماشہ ۱ ماشہ ۵ ماشہ
آمیختہ ہمراہ شیرہ بادیان شیرہ مویز منقےٰ شیرہ تخم کشوث در
۵ ماشہ ۹ دانہ ۳ ماشہ
عرق بادیان برآوردہ خمیرہ بنفشہ حل کردہ بخورند
۲ تولہ ۲ تولہ

منضج برائے صرع گل بنفشہ مویز منقےٰ بیخ کاسنی بادیان گاؤزبان
۷ ماشہ ۹ دانہ ۷ ماشہ ۷ ماشہ ۵ ماشہ
جدوار نیم کوفتہ عود صلیب نیم کوفتہ اسطوخودوس
۵ ماشہ ۵ ماشہ ۵ ماشہ
شب درآب گرم ترداشتہ صبح مالیدہ صاف کردہ خمیرہ بنفشہ
۲ تولہ

حل کردہ بخورند ۔

مسہل برائے صرع و فالج وغیرہ

برگ سنا مکی ، ترنجبین ، شیرخشت ، شکر سرخ ، مغز املتاس

۷ ماشہ ۳ تولہ ۲ تولہ ۳ تولہ ۳ تولہ

گلقند ، مغز بادام شیریں ، در نسخہ منضج اضافہ نمایند ۔

۳ تولہ ۷ دانہ

ترکیب خوردن حب ایارج برائے صرع سکتہ فالج وغیرہ

حب ایارج بروغن بادام چرب کردہ ورق نقرہ پیچیدہ

۷ ماشہ ۱ تولہ یکعدد

چون یک پاس شب باقی ماندہ برخاستہ ہمراہ عرق گاؤزبان

۱۲ تولہ

نیم گرم بخورند و صباح نسخہ مسہل بغیر مغز فلوس و شیرہ مغز بادام بخورند ۔

نسخہ تبرید کے بعد از مسہل دادہ مے شود

خمیرہ گاؤزبان ورق نقرہ پیچیدہ ہمراہ خیرہ عناب

۵ ماشہ یکعدد ۵ دانہ

در عرق گاؤزبان برآوردہ شربت بنفشہ ملکردہ تخم ریحان

۴ تولہ ۲ تولہ ۶ ماشہ

پاشیدہ بخورند ۔

برائے ام الصبیان

جدوار عود صلیب بدودا سائیدہ در دواء المسک معتدل

یکسرخ یکسرخ دو ماشہ

آمیختہ ہمراہ شیرہ بادیان شیرہ مویز منقے در عرق بادیان

۴ ماشہ ۳ دانہ ۵ تولہ

برآوردہ گلقند حل کردہ بخورند

۱ تولہ

ماء العسل برائے فالج و لقوہ

عسل خالص عرق گاؤزبان جوش دہند چو چہارم حصہ

۵ تولہ ۲۰ تولہ

بسوزد بجائے آب و غذا بخورند +

منضج حار برائے فالج ولقوہ و دیگر امراض بلغمی بارد

بادیان بیخ بادیان بیخ کرفس بیخ اذخر پرسیاوشاں

۷ ماشہ ۷ ماشہ ۷ ماشہ ۷ ماشہ ۵ ماشہ

بیخ کبر اصل السوس مویز منقےٰ انجیر زرد اسطوخودوس

۷ ماشہ ۵ ماشہ ۹ دانہ ۵ دانہ ۵ ماشہ

گاوزباں شب درآب گرم تر داشتہ صبح مالیدہ صاف نمودہ

۵ ماشہ

عسل خالص حل کردہ بخورند +

۴ تولہ

ایضاً برائے فالج ولقوہ وغیرہ بعد از تنقیہ

کشتہ گئودنتی در معجون جوگراج گوگل آمیختہ ہمراہ عرق

ایک عدد ۵ ماشہ

گاوزباں شہد خالص حل کردہ بخورند +

۱۲ تولہ ۲ تولہ

لوچیون در خمیرہ گاوزباں جواہر والا آمیختہ ہمراہ عرق گاوزباں

یکعدد ۵ ماشہ ۱۲ تولہ

شہد خالص حل کردہ بخورند +

۲ تولہ

دوار المسک حار جواہر والی بوقت شام بخورند ÷

۵ ماشہ

نقوع برائے حذر

بادیان بیخ بادیان مویز منقےٰ انجیر زرد اسطوخودوس

۷ ماشہ ۷ ماشہ ۹ دانہ ۴ عدد ۵ ماشہ

پرسیاوشاں، گاوزباں شب درآب گرم تر داشتہ صبح

۵ ماشہ ۵ ماشہ

مالیدہ صاف کردہ شہد خالص داخل کردہ بخورند +
۴ تولہ

ضماد برائے حذر
لوبان عاقرقرحا زنجبیل فرفیون در سرکہ خالص
۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ بقدر ضرورت
ضماد نمایند +

برائے نسیان
کشتہ مرجان کشتہ خبث الحدید در خمیرہ گاؤزباں عنبری
۲ برنج ۲ برنج ۷ ماشہ
آمیختہ بخورند +

ایضاً
نوجیون یک عدد در مسکہ گاؤ آمیختہ صباح بخورند

ایضاً
قرص نقرہ مرکب در خمیرہ ابریشم حکیم ارشد والا آمیختہ بخورند
یک عدد ۵ ماشہ

ایضاً
اطریفل اسطوخودوس بوقت خواب بخورند +
ایک تولہ

نقوع برائے مالیخولیا وجنون وغیرہ
گل بنفشہ عناب آلو بخارا تخم کاسنی شاہترہ
۷ ماشہ ۵ دانہ ۵ دانہ ۷ ماشہ ۷ ماشہ
گل نیلوفر گل گاؤزبان ابریشم مقرض افتیمون ولایتی
۷ ماشہ ۵ ماشہ ۵ ماشہ ۵ ماشہ
بسفائج فستقی اسطوخودوس بادرنجبویہ شب در آب جوش
۵ ماشہ ۵ ماشہ ۵ ماشہ
گرم تر داشتہ صبح مالیدہ صاف کردہ گلقند حل کردہ بخورند
۴ تولہ

تبرید برائے مالیخولیا
لاجورد مغسول در مفرح بارد آمیختہ ہمراہ شیرہ عناب
۱ ماشہ ۵ ماشہ ۵ دانہ

شیرہ صندل سفید درعرق گاؤزباں عرق کیوڑہ برآوردی

۳ ماشہ ۸ تولہ ۳ تولہ

شربت انار حل کردہ بخورند ۔۔

۲ تولہ

تبرید برائے مالیخولیا قرص نقرہ مرکب درمفرح معتدل آمیختہ ہمراہ عرق گذر

یک عدد ۵ ماشہ ۶ تولہ

عرق بید مشک شربت احمد شاہی حل کردہ بخورند ۔۔

۴ تولہ ۲ تولہ

"امراض چشم"

ضماد برائے رمد آملہ خشک لودہ پٹھانی پھٹکری بریاں رسوت کوہ خشک

۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ

صندل سرخ افیون زعفران درگلاب سائیدہ

۳ ماشہ ۲ سرخ ۴ سرخ

ضماد نمایند +

ایضاً حب سرخ چشم درآب کوکنار سودہ نیم گرم ضماد نمایند +

یک عدد بقدر ضرورت

ایضاً دوا چشم ازمیل درچشم کشند دریک روز اثر خواہد شود

ایضاً شیاف ابیض درشیر زن حل کردہ درچشم کشند

بقدر ضرورت

انکباب برائے درد گوش گل بابونہ عنب الثعلب خشک برنجاسف

۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ

پوست خشخاش در آب جوشانیدہ انکباب نمایند ✦
۷ ماشہ

ضماد برائے درد گوش گیرو زنجبیل کالی زیری گل بابونہ افیون زعفران
۲ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۲ سرخ ۲ سرخ
در آب سائیدہ ضماد نمایند ✦

ایضاً روغن گل روغن ترب باہم آمیختہ نیم گرم در گوش چکانند
ماشہ ماشہ

برائے سیلان گوش بادیان برگ نیب شبہ خالص در آب جوش نیم
تولہ تولہ تولہ
گوش را بدین بشویند و انزروت سائیدہ بر فتیلہ پنبہ کہ در شہد آغشتہ
باشد پاشیدہ در گوش نہند ✦

روغن سامعت کشا آب نازبو سعد تخم افشردہ باشد روغن زیتون آمیختہ بر
تولہ ۵ تولہ
آتش نہند چون آب بپزد روغن باقی ماند صاف کردہ نیم گرم
در گوش چکانند ✦

تبرید برائے رعاف گیرو سنگ جراحت دم الاخوین کہربا شمعی بہدانہ سائیدہ
ماشہ ماشہ ماشہ ماشہ
در شیرہ گاؤزبان آمیختہ ورق نقرہ پیچیدہ ہمراہ لعاب بہدانہ
تولہ یک عدد ماشہ
شیرہ عناب شیرہ مغز کدو شیریں شیرہ تخم کاہو در عرق گاؤزبان
۵ دانہ ماشہ ماشہ تولہ
ہمراہ شربت نیلوفر داخل کردہ بخورند ✦
تولہ

ضماد برائے رعاف گل ارمنی گل ملتانی آملہ خشک باریک سائیدہ در
٦ ماشہ ٦ ماشہ ٦ ماشہ
لعاب اسپغول آمیختہ بر پیشانی ضماد نمائند +
٧ ماشہ

ایضاً ہلاس سنگجراحت گل ارمنی گیرو باریک سائیدہ ہلاس نمائند
٣ ماشہ ٣ ماشہ ٣ ماشہ

برائے بطلان شم مرزنجوش عنب الثعلب خشک گل ارمنی گل بابونہ در آب
٣ ماشہ ٣ ماشہ ٣ ماشہ ٣ ماشہ
جوشانیدہ سرکہ خالص اضافہ کردہ انکباب نمائند۔
٢ تولہ

برائے کرم بینی لوبان سائیدہ در خمیرہ گاوزبان عنبری آمیختہ ہمراہ بہدانہ
بکمیرخ
٣ ماشہ ٥ ماشہ
عناب سپستان شاہترہ در آب جوشانیدہ شربت بنفشہ
٥ دانہ ٩ دانہ ٥ ماشہ ٢ تولہ
حل کردہ بخورند +

ایضاً رسوت در آب برگ نیم سائیدہ در بینی چکانند +
١ ماشہ

ضماد برائے ورم لب مرچ سیاہ زہر مہرہ در آب سائیدہ ضماد نمائند +
٣ ماشہ ٣ ماشہ

ذرور برائے قلاع ذرور کباب چینی کتھہ سفید الائچی خورد طباشیر باریک
٣ ماشہ ٣ ماشہ ٣ ماشہ ٣ ماشہ ٣ ماشہ
سائیدہ ذرور سازند +

ایضاً غرغرہ برگ جنبیلی پوست کیکر پوست کچنال کتھہ سفید پھٹکری بریاں
٣ ماشہ ٣ ماشہ ٣ ماشہ ٣ ماشہ ٣ ماشہ ٣ ماشہ

درآب جوشانیده صاف نموده غرغره نمائند ۔

برائے لکنت زبان

جدوار مصطگی بردود سائیده در خمیره ابریشم حکیم ارشد والا

۱ ماشه ۱ ماشه ۵ ماشه

آمیخته ہمراه عرق گاوزبان شهد خالص داخل کرده بخورند ۔

۱۲ توله ۲ توله

ایضاً

عقرقرحا فلفل سیاه باریک سائیده در شهد خالص آمیخته

۳ ماشه ۳ ماشه ۲ توله

برزبان بمالند ۔

برائے بخرالفم

جوارش کمونی ہمراه شیره بادیان شیره مویز منقےٰ شیره انیسون

۱ توله ۵ ماشه ۹ دانه ۳ ماشه

درعرق بادیان برآورده خمیره بنفشه حل کرده بخورند ۔

۱۲ توله ۲ توله

سنون برائے دردِ دنداں

قرنفل زنجبیل عقرقرحا فلفل سیاه نوشادر، کافور

۳ ماشه ۳ ماشه ۳ ماشه ۳ ماشه ۳ ماشه ۱ ماشه

باریک سائیده بر دندان نمائند ۔

واگر تسکین زائد منظور باشد افیون سوخته اضافه نمایند

۴ سرخ

ایضاً

روغن دنداں زرجنبه کرکرسه کرر بجائے درد نهند تا آنکه درد ساکن شود ۔

ایضاً

سنون تمباکو بر دندان بمالند واحتیاط دارند که لعابش در حلق نرود ۔

ایضاً

نمک طعام فلفل سیاه پوست خشخاش درآب جوشانیده

۱ ماشه ۱ ماشه ۶ ماشه

مضمضہ نمائند +

برائے تحرک دندان سنون پوست مغیلاں بر دندان نمائند +

برائے لثہ دامیہ سنون کلاں یا سنون مستی بر دندان نمائند +

برائے نواسیر لثہ توتیا، بریاں پھٹکری بریاں نمک طعام در آب گرم
۲ ماشہ ۲ ماشہ ۶ ماشہ ۲۰ تولہ
حل کردہ سرکہ خالص اضافہ کردہ مضمضہ نمایند -
۲ تولہ

سنون چوب چینی یا سنون پوست مغیلاں بر دندان نمائند

تبرید برائے خناق لعاب بہدانہ شیرہ عناب شیرہ تخم کاہو در عرق گاؤزباں
۳ ماشہ ۵ دانہ ۳ ماشہ ۱۲ تولہ
برآوردہ شربت شہتوت داخل کردہ بخورند +
۲ تولہ

ایضاً گلنار کوکنار عدس مسلم گزمازج کشنیز خشک مائین خورد
۴ ماشہ ۲ عدد ۱ تولہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ
عنب الثعلب خشک در آب جوشانیدہ صاف نمودہ
۶ ماشہ
غرغرہ نمایند +

ایضاً مغز فلوس در شیر گاؤ جوشانیدہ غرغرہ نمائند +
۵ تولہ ۱۰ ار

برائے خنازیر اطریفل غدودی ہمراہ برنجاسف شکاعی بادآورد
۷ ماشہ ۵ ماشہ ۵ ماشہ ۵ ماشہ
عنب الثعلب خشک شب در آب گرم تر داشتہ صبح زلالش
۵ ماشہ

گردہ خیر بنفشہ حل کردہ بخورند ۔
۲ تولہ

برائے خنازیر
قرن الایل سوختہ در روغن زیتہ آمیختہ ضماد نمایند ۔
۳ ماشہ ۱ تولہ

ایضاً
جدوار ایرسا ہر دو سائیدہ در مرہم داخلیون آمیختہ ضماد نمایند
۱ ماشہ ۱ ماشہ ۱ تولہ

برائے سعال و نفث الدم
گیرو سنگ جراحت دم الاخوین ہمہ را سائیدہ در خمیرہ
۱ ماشہ ۱ ماشہ ۱ ماشہ
خشخاش آمیختہ بخورند ہمراہ لعاب برگ گاؤزبان شیرہ
۱ تولہ ۳ ماشہ
عناب شیر کوکنار در عرق گاؤزبان بر آوردہ شربت
۵ دانہ نصف عدد ۱۲ تولہ
خشخاش حل کردہ بخورند ۔
۲ تولہ

ایضاً
قرص صدر ۱۔۱ عدد پس از غذا بخورند

ایضاً
قرص صدر ہمراہ شربت صدر در عرق مسیحی آمیختہ بخورند
یک عدد ۲ تولہ ۵ تولہ

برائے سل
گوند کتیرا رب السوس سرطان محرق ہمہ را سائیدہ در لعوق
۱ ماشہ ۱ ماشہ ۱ ماشہ
مغز آب تربوز دانہ ہمراہ بہدانہ عناب سپستاں
۱ تولہ ۳ ماشہ ۵ دانہ ۹ دانہ
در آب جوشاندہ صاف نمودہ شربت اعجاز داخل کردہ بخورند
۲ تولہ

برائے سل

قرص سرطان کافوری نیم کوفتہ ہمراہ لعوق معتدل لعوق
۲½ ماشہ ۷ ماشہ

سپستان درعرق گاؤزباں عرق ہرا بھرا
۲ تولہ ۶ تولہ ۶ تولہ

جوشانیدہ بخورند

ایضاً

قرص صدر ہمراہ غری السمک در شیر گاؤ جوشانیدہ
یک عدد ۳ ماشہ ۱۰ تولہ

نبات سفید اضافہ کردہ پس از غذا بخورند
۲ تولہ

برائے سعال بلغمی

گل پستہ پوست بلیلہ درآبِ ادرک حل کردہ حبوب بقدر نخود
۶ ماشہ ۶ ماشہ

ساختہ یک حب در دہن داشتہ لعابش فرو برند

ایضاً

قرص صدر ہمراہ شربت صدر درعرق گاؤزباں حل کردہ
یک عدد ۲ تولہ ۱۰ تولہ

بخورند

ایضاً

حب لعاب بہدانہ در دہن داشتہ لعابش فرو برند
یک عدد

برائے شہیقہ

زنجبیل کاکڑا سینگی پیپلا مول ہمہ را نیم بریاں کردہ در شہد
۱ ماشہ ۱ ماشہ ۱ ماشہ ۲ تولہ

خالص آمیختہ اندک بخورند

برائے ضیق النفس

تخم کتاں شہد خالص درآب جوشانیدہ بخورند
۱ تولہ ۲ تولہ

ایضاً

قرص دمہ ہمراہ شربت صدر درعرق گاؤزباں حل کردہ بخورند
یکعدد ۲ تولہ ۱۰ تولہ

برائے ضیق النفس واخراج بلغم

قرص دمہ ہمراہ گاؤزباں گل گاؤزباں عناب تخم کتان نبات سفید
یک عدد ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۵ دانہ ۳ ماشہ ۲ تولہ
درآب جوشانیدہ صاف نمودہ بخورند - وبرائے زیادتی طیب
شیرہ مغز بادام ۵ دانہ اضافہ نمائند +

ایضاً
قرص نقرہ مرکب ہمراہ گاؤزباں اصل السوس زوفائے خشک
یک عدد ۳ ماشہ ۴ ماشہ ۵ ماشہ
اسطوخودوس شہد خالص درآب جوشانیدہ صاف نمودہ
۵ ماشہ ۲ تولہ
بخورند +

ایضاً
انتصابی ہمراہ بہدانہ عناب سپستاں درآب جوشانیدہ
یک عدد ۲ ماشہ ۵ دانہ ۹ دانہ
شربت بنفشہ حل کردہ بخورند +
۲ تولہ

ایضاً
قرص دمہ درلعوق حب الصنوبر آمیختہ ہمراہ گاؤزباں
یک عدد ۷ ماشہ ۲ ماشہ
گل گاؤزباں عناب نبات سفید درآب جوشانیدہ
۲ ماشہ ۵ دانہ ۲ تولہ
صاف نمودہ بخورند +

ایضاً
سفوف دمہ ہلدی والا ہمراہ آب بخوانند
۵ ماشہ

ایضاً
کشتہ طلا کلاں درمعجون راح المومنین آمیختہ ہمراہ لعوق معتدل
۲ برنج ۷ ماشہ ۷ ماشہ
لعوق سپستاں درعرق گاؤزباں جوشانیدہ بخورند -
۲ تولہ ۱۲ تولہ

براے ضیق النفس و اخراج بلغم
نوجوش در لعوق آب تربوز والا یخته همراه عرق گاؤزباں
نصف عدد ۱۱ ماشه ۱۲ توله
شربت صدر حل کرده بخورند
۲ توله

براے ذات الجنب
بهدانه عناب سپستان در آب جوشانیده صاف نموده
۳ ماشه ۵ دانه ۹ دانه
شربت بنفشه حل کرده
۲ توله
شیره مغز کدو شیریں، شیره تخم کاهو اضافه کرده خاکسی پاشیده
۳ ماشه ۳ ماشه ۵ ماشه
بخورند ـ

ایضاً
زعفران ایلوا سائیده در قیروطی آرد کرسنه آمیخته نیم گرم
۱ ماشه ۱ ماشه ۱ توله
ضماد نمایند ـ

براے ڈبه اطفال
گل بنفشه اصل السوس پرسیاؤشاں مویز منقیٰ انجیر زرد
۵ ماشه ۲ ماشه ۲ ماشه ۳ دانه ۲ دانه
گاؤزباں برگ سنارکی ترنجبین شیرخشت در آب
۲ ماشه ۲ ماشه ۱ توله ۱ توله
جوشانیده صاف کرده بخورند ـ

براے ضعف القلب و غشی وغیره
دواء المسک معتدل جواہروالی همراه عرق بیدمشک عرق
۵ ماشه ۲ توله
کیوڑه عرق گاؤزباں شربت انار حل کرده بخورند
۲ توله ۸ توله ۲ توله

برائے ضعف القلب وغشی وغیرہ

سفوف مروارید ہمراہ عرق گذر عرق عنبر عرق بیدمشک
۱ ماشہ ۵ تولہ ۲ تولہ ۱ تولہ
شربت انار شیریں داخل کردہ بخورند +
۲ تولہ

ایضاً برائے اختلاج وتسکین حرارت

زہرمہرہ بنسلوچن سائیدہ در مفرح بارد آمیختہ ہمراہ عرق گذر
۱ ماشہ ۱ ماشہ ۵ ماشہ ۵ تولہ
عرق بیدمشک شربت نیلوفر داخل کردہ بخورند
۴ تولہ ۲ تولہ

ایضاً ضعفِ قلب

قرص عود عنبری در خمیرہ ابریشم حکیم ارشد والا نہادہ ہمراہ عرق گذر
یک عدد ۵ ماشہ ۴ تولہ
عرق عنبر عرق بیدمشک گلقند حل کردہ بخورند۔
۴ تولہ ۴ تولہ ۲ تولہ

ایضاً

آملہ مربہ بورق نقرہ پیچیدہ بخورند
یک عدد یک عدد

ایضاً

سفوف مروارید در خمیرہ صندل آمیختہ ہمراہ آب انار شیریں
۱ ماشہ ۷ ماشہ ۴ تولہ
آب سیب آب رنگترہ بخورند
۴ تولہ ۴ تولہ

برائے خفقان

زہرمہرہ بنسلوچن لاجورد مغسول سائیدہ در مفرح شیخ الرئیس
۱ ماشہ ۱ ماشہ ۱ ماشہ ۵ ماشہ
آمیختہ ہمراہ شیرہ بادیان شیرہ کشمش شیرہ کشنیز در عرق
۵ ماشہ ۱۱ دانہ ۳ ماشہ
گاؤزباں عرق گذر برآوردہ گلقند حل کردہ بخورند ۔۔
۵ تولہ ۴ تولہ ۴ تولہ

برائے خفقان وتبخیر

بادیان کشنیز خشک طباشیر دانہ ہیل نبات سفید
اتولہ اتولہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ
کوفتہ بیختہ سفوف سازند۔ سہ سہ ماشہ ازیں گرفتہ
پس از غذا بخوانند +

ایضاً

قرص آملہ لولوی بوقت خواب بخورند +
یک عدد

برائے قلت شیر

تودری گلگوں نبات سفید سفوف ساختہ ہمراہ شیر گاؤ
اتولہ اتولہ
بخورند +

برائے ورم ثدی

جدوار ریوند درآب کوسبز حل کردہ روغن گل اضافہ کردہ
۳ ماشہ ۳ ماشہ اتولہ
نیم گرم ضماد نمایند۔

ایضاً

گل بابونہ عنب الثعلب مرزنجوش کوکنار درآب جوشانیدہ
۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ
نطول نمایند +

برائے ضعف معدہ وسوء ہضم

قرص عود عنبری درجوارش جالینوس ہمراہ شیرہ بادیان
یک عدد ۷ ماشہ ۵ ماشہ
شیرہ مویز منقیٰ شیرہ تخم کشوث درعرق بادیان برآوردہ گلقند
۹ دانہ ۳ ماشہ ۱۲ تولہ ۲ تولہ
حل کردہ بخورند +

ایضاً

قرص جدید پس از غذا بخورند
۲-۲ عدد

ایضاً

قرص ابباسہ ہمراہ عرق بادیان سکنجبین سادہ بخورند
۲-۲ عدد ۱۰ تولہ ۲ تولہ

برائے ضعف معدہ وصلابت جگر

دوا المسک معتدل ہمراہ شیرہ بادیان شیرہ مویز منقیٰ
۵ ماشہ ۵ ماشہ ۹ دانہ

شیرہ عنب الثعلب درعرق بادیان عرق برنجاسف
۵ ماشہ ۶ تولہ ۶ تولہ

برآوردہ خمیرہ بنفشہ حل کردہ بخورند
۲ تولہ

ایضاً

مرکی ماشا افسنتین برنجاسف عنب الثعلب خشک
۲ ماشہ ۲ ماشہ ۲ ماشہ ۲ ماشہ ۲ ماشہ

اکلیل الملک سنبل الطیب سعد کوفی جدوار رسوت
۲ ماشہ ۲ ماشہ ۲ ماشہ ۳ ماشہ ۲ ماشہ

درآب عنب الثعلب سبز سائیدہ ضماد نمایند ؂

برائے ورم جگر حار

آب کدو سبز مروق آب کاسنی سبز مروق شربت بزوری
۵ تولہ ۵ تولہ ۳ تولہ

داخل کردہ بخورند ؂

ایضاً

شربت کاسنی عرق برنجاسف آمیختہ بخورند
۵ تولہ ۱۲ تولہ

ایضاً

مغز فلوس آرد جو گل بابونہ عنب الثعلب خشک صندل سرخ
۱ تولہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ

درآب کدو سبز سائیدہ روغن گل اضافہ کردہ ضماد
بقدر ضرورت ۱ تولہ

نمایند ؂

برائے ورم جگر کہنہ

گل بنفشہ عنب الثعلب خشک افسنتین برنجاسف
۵ ماشہ ۵ ماشہ ۵ ماشہ ۵ ماشہ

بادیان مویز منقی گاؤزباں تخم کشوث درصره بسته
۵ ماشه ۹ دانه ۵ ماشه ۵ ماشه
شب در آب گرم تر داشته صبح مالیده صاف کرده
خمیره بنفشه حل کرده بخورند ✢
۲ توله

برائے ورم جگر کہنه
سی کو در عرق برنجاسف آمیخته بخورند
۵ توله ۱۲ توله

ایضاً
افسنتین . سعتل اکلیل الملک گل سرخ گل بابونه
۶ ماشه ۶ ماشه ۶ ماشه ۶ ماشه ۶ ماشه
سنبل الطیب جدوار رسوت ایلوا در آب کوه سبز
۶ ماشه ۳ ماشه ۳ ماشه ۳ ماشه
سائیده ضماد نمایند ۔

ایضاً
معجون دبید الورد همراه عرق بادیان عرق برنجاسف
۷ ماشه ۸ توله ۴ توله
شربت دینار حل کرده بخورند
۲ توله

برائے صلابت وعظم کبد
افسنتین نوشادر در آب سائیده بر آتش نهند چو دریده شود
۷ ماشه ۴ سرخ
صاف کرده بخورند ۔

ایضاً
قرص افسنتین همراه شربت کاسنی در عرق برنجاسف آمیخته بخورند
۲ عدد ۴ توله ۱۰ توله

چکیده کاسنی برائے حرارت جگر
تخم کاسنی شب در آب گرم تر داشته صبح در صافی چهارته
۱ توله

در چهار چوب بستہ مثل ریگی رنگریزان هفت بار چکانند پس

شربت بزوری انداختہ بخورند ٭

۲ تولہ

دریدہ کاسنی برائے سدد کبد

تخم کاسنی نمک طعام در آب سائیدہ بر آتش نہند

۱ تولہ ۱۰ ماشہ

چو دریدہ شود صاف کردہ بخورند ٭

برائے یرقان اصفر و اسود

آب کاسنی سبز مروق آب مکوہ سبز مروق آب برگ ترب سبز

۴ تولہ ۴ تولہ ۴ تولہ

مروّق شکر سرخ حل کردہ بخورند ٭

۴ تولہ

ایضاً

سبوس نخود شب در آب گرم تر داشتہ صبح زلالش گرفتہ

۱ تولہ

شربت بزوری حل کردہ بخورند ٭

۲ تولہ

اجوائن آٹھ پہری برائے استسقا و سوء القنیہ وغیرہ

اجوائن دیسی در کوزہ گلی آب نارسیدہ صبح در آب تر کنند

۱ تولہ

روز سایہ و شب شبنم نہادہ صبح دیگر زلالش گرفتہ بخورند

ایضاً برائے سوء القنیہ

برگ کسوندی فلفل سیاہ در آب سائیدہ صاف کردہ بخورند

۱ تولہ ۵ دانہ

ترکیب شیر شتر برائے استسقا و سوء القنیہ

شیر شتر شربت دینار بہم آمیختہ بخورند تا سہ روز ہمی قدر

۷ تولہ ۲ تولہ

خوردہ پس یک تولہ شیر قدرے قدرے شربت اضافہ کردہ

تا چہل و یک تولہ رسائیدہ پس ہمیساں کم کردہ بمقدار اول رسانند ٭

ترک نمایند +

زنجبیل آٹھ پہری استسقاؤغیرہ
زنجبیل نیم کوفتہ ہشت پہر در آب تر داشتہ زلالش
اتولہ
گرفتہ بخورند +

ایضاً برائے استسقاء
جواکھار سائیدہ در دوار الکرکم کبیر آمیختہ ہمراہ برگ کھونڈی
ا ماشہ ۷ ماشہ اتولہ
فلفل سیاہ در آب سائیدہ شربت بزوری حل کردہ بخورند
۵ دانہ ۲ تولہ

ایضاً
مرکی حاشا گل بابونہ عنب الثعلب خشک بورہ ارمنی
۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ
افسنتین پشک گوسفند سرگین گاؤ در آب سائیدہ
۶ ماشہ اتولہ اتولہ
ضماد نمایند +

برائے صلابت وعظم طحال
خردل سہاگہ بریاں کوفتہ بیختہ سفوف سازند خوراک
۹ ماشہ ۳ ماشہ ۱۰ ماشہ
پس از غذا بخورند +

ایضاً
ضماد طحال در سرکہ آمیختہ ضماد نمایند +

ایضاً
اشق برگ سداب پودینہ خشک بورہ ارمنی
۶ ماشہ ۱۰ ماشہ ۶ ماشہ ۲ ماشہ
در سرکہ خالص سائیدہ نیم گرم ضماد نمایند
بقدر ضرورت

برائے زحیر
چہار تخم بروغن بادام چرب کردہ ہمراہ لعاب ریشہ خطمی
اتولہ بقدر ضرورت ۴ ماشہ

شیرہ بادیان درعرق بادیان برآوردہ گلقند حلکردہ بخورند

۵ ماشہ ۱۲ تولہ ۲ تولہ

برائے زحیر

سفوف طین بروغن بادام چرب کردہ ہمراہ لعاب ریشہ خطمی

۷ ماشہ بقدر ضرورت ۴ ماشہ

شیرہ بادیان شیرہ حب الاس شیرہ بیلگری درعرق

۵ ماشہ ۲ ماشہ ۳ ماشہ

گاؤزباں برآوردہ شربت الجبار حلکردہ بخورند

۱۲ تولہ ۲ تولہ

ایضاً

حب پیچش ہمراہ گلاب بوقت خواب بخورند

یک عدد ۵ تولہ

ایضاً پیچش باحمّی

گل بنفشہ گل سرخ ریشہ خطمی بیخ الجبار تخم کنوچہ بادیان

۵ ماشہ ۵ ماشہ ۵ ماشہ ۵ ماشہ ۵ ماشہ ۵ ماشہ

گاؤزبان شب درآب گرم تر داشتہ صبح مالیدہ صاف کردہ

۵ ماشہ

شربت بنفشہ حل کردہ اسپغول مسلم پاشیدہ بخورند

۲ تولہ ۷ ماشہ

ایضاً برائے پیچش و اسہال

پوست خشخاش بادیان ہلیلہ سیاہ بروغن گاؤ بریاں کردہ

۱ تولہ ۱ تولہ ۱ تولہ بقدر ضرورت

کوفتہ بیختہ سفوف سازند۔ شش ماشہ ازیں گرفتہ ہمراہ

عرق گاؤزباں رُبّ بہی شیریں داخل کردہ بخورند

۱۲ تولہ ۲ تولہ

ایضاً

رال سفید صمغ عربی ہر دو را سائیدہ یک ماشہ ازیں گرفتہ

۶ ماشہ ۶ ماشہ

ہمراہ آب تازہ بخورند +

برائے پیچش واسہال خس بیلگری گل دھاوا موچرس اندرجو شیریں کوفتہ
۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ
بیختہ سفوف سازند وشش ماشہ ازیں گرفتہ ہمراہ رب بہی
۲ تولہ
درعرق گاوزباں حل کردہ بخورند +
۱۰ تولہ

سفوف سرنفشہ برائے قبض سرنفشہ شکرسرخ سفوف ساختہ ازیں اکیتولہ بوقتِ
۱ تولہ ۱ تولہ
خواب بخورند +

ایضاً اجملان بوقت خواب ہمراہ آب نیم گرم بخورند
یک عدد

ایضاً برائے قولنج سفوف الاہلاج درجوارش سفرجلی مسہل آمیختہ ہمراہ
۲ سرخ ۱ تولہ
شیرہ بادیان شیر انیسون تخم کشوث درعرق بادیان
۵ ماشہ ۲ ماشہ ۳ ماشہ ۱۲ تولہ
برآوردہ شربت دینار داخل کردہ بخورند
۲ تولہ

ایضاً صابن دیسی روغن انجیر آب گرم گلاب بہم آمیختہ
۱ تولہ ۳ تولہ ۴۰ تولہ ۱ تولہ
حقنہ نمایند +

ایضاً اطریفل ملین ہمراہ برگ سنا مکی ترنجبین شیرخشت
۱ تولہ ۱ تولہ ۴ تولہ ۲ تولہ

گلقند درعرق بادیان جوشانیدہ بخورند +

۴تولہ ۳۰تولہ

برائے ورم وسختی امعا معجون نانخواہ ہمراہ آب برگ شبت سبز مروق آب کوہ سبز

۷ماشہ ۴تولہ ۴تولہ

مروق شربت دینار داخل کردہ بخورند

۲تولہ

ایضاً آرد ماش درشیر خمیر کردہ نمک طعام ملتیت زنجبیل

اتولہ ۶ماشہ ۶ماشہ

برگ شبت اضافہ کردہ ٹکیہ ساختہ یک جانب پختہ

۶ماشہ

طرف خام روغن بیدانجیر یا روغن گل مالیدہ گرم گرم بندند

بقدر حاجت

برائے بواسیر وحبس ریاح رسوت مقل درجوارش جالینوس آمیختہ ہمراہ لعاب ریشہ خطمی

اماشہ اماشہ ۷ماشہ ۴ماشہ

شیرہ بادیان شیرہ مویز منقیٰ درعرق بادیان برآوردہ

۵ماشہ ۹دانہ ۱۲تولہ

گلقند حل کردہ اسپغول مسلم پاشیدہ بخورند +

۲تولہ ۷ماشہ

ایضاً قرص بواسیر ہمراہ عرق بادیان خمیرہ بنفشہ حل کردہ

۲عدد ۱۲تولہ ۲تولہ

اسپغول مسلم پاشیدہ صبح وشام بخورند +

۷ماشہ

ایضاً ضماد سائیدہ چوب نیم (بقدر ضرورت) استعمال نمایند۔

برائے بواسیر خونی

گیرو سنگ جراحت کہربا شمعی بسد سوختہ ہمہ را سائیدہ
۱ ماشہ ۱ ماشہ ۱ ماشہ ۱ ماشہ
در شربت انجبار آمیختہ ، ہمراہ عرق گاؤزبان شربت انجبار
۱ تولہ ۱۲ تولہ ۲ تولہ
بخورند۔

ایضاً

سفوف استحاضہ ہمراہ عرق گاؤزبان شربت انار شیریں
۳ ماشہ ۱۰ تولہ ۲ تولہ
حل کردہ بخورند۔

ایضاً

حب سرخ بواسیر ہمراہ آب بخورند
۲-۲ عدد

ایضاً

آبدست برائے حبس دم و خروج مقعد

جفت بلوط اقاقیا گلنار مازو سبز پوست انار
۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ
جوز السرو درآب جوشانیدہ صاف نمودہ آبدست نمایند
۶ ماشہ

برائے درد گردہ

جوارش کمونی مسہل ہمراہ شیرہ بادیان شیرہ تخم کشوث
۱ تولہ ۵ ماشہ ۳ ماشہ
شیرہ انیسون شیرہ کلتھی در عرق بادیان برآوردہ
۳ ماشہ ۳ ماشہ ۱۲ تولہ
شربت دینار حل کردہ بخورند۔
۲ تولہ

ایضاً

گل ٹیسو پرسیاؤشاں کلتھی پوست خربوزہ گل آکھ
۴ تولہ ۲ تولہ ۲ تولہ ۲ تولہ ۲ تولہ ۲ تولہ
تخم شبت درآب جوشانیدہ صاف کردہ نطول نمایند۔
۲ تولہ

وثفل آں در سرکہ خالص سائیدہ ضماد نمائند +

برائے سنگ گردہ ومثانہ حجرالیہود سنگ سراہی ہر دو را سائیدہ در جوارش زرعونی
١ماشہ ١ماشہ ٧ماشہ
آمیختہ ہمراہ شیرہ دوقو شیرہ کاکنج شیرہ آلو بالو در عرق انناس
٢ماشہ ٢ماشہ ٢ماشہ ١٢تولہ
برآوردہ شربت بزوری حل کردہ بخورند +
دو تولہ

ایضاً کشتہ حجرالیہود در معجون عقرب آمیختہ ہمراہ عرق بادیان
یکسرخ ٥ماشہ ١٢تولہ
شربت بزوری حل کردہ بخورند
دو تولہ

برائے حبس بول شورہ قلمی جواکھار نمک ترب باریک سائیدہ ہمراہ لسی شیر
١ماشہ ١ماشہ ١ماشہ ٢٠تولہ
شربت بزوری حل کردہ بخورند
٢تولہ

ایضاً شورہ قلمی تخم نیل کافور در آب سائیدہ زیر ناف
٢ماشہ ١تولہ ١ماشہ
ضماد نمایند +

برائے حرقت بول گیرد نخود خام شب در آب گرم تر داشتہ صبح زلالش
١تولہ ١تولہ
گرفتہ شربت بزوری حل کردہ بخورند +
دو تولہ

ایضاً بنادق البزور ہمراہ شیرہ تخم خیارین شیرہ خارخسک
٤ماشہ ٣تولہ ٣ماشہ

شیرہ تخم خرپزہ درآب برآوردہ شربت بزوری حل کردہ بخورند

۳ ماشہ ۲ تولہ

برائے ذیابطیس و کثرتِ بول سفوف خشت ہمراہ آب انار میخوش بخورند

۵ ماشہ

ایضاً دوائے عجیب ذیابطیس ہمراہ آب انار یا آب تازہ صبح و شام بخورند

۲ عدد

ایضاً سفوف ذیابطیس صندلی ہمراہ آب انار میخوش بخورند

۵ ماشہ ۵ تولہ

ایضاً حب شیریں در معجون فلاسفہ آمیختہ بخورند

یکعدد ۶ ماشہ

ایضاً سلاجیت کشتہ فولاد درجوارش زرعونی آمیختہ بخورند

۲ برنج ۲ برنج ۶ ماشہ

ایضاً کشتہ پوست بیضہ مرغ کشتہ زمرد در معجون فلاسفہ آمیختہ بخورند

۴ برنج ۲ برنج ۶ ماشہ

ایضاً قرص زریں در مسکہ گاؤ آمیختہ بخورند

یک عدد

ایضاً کندر مصطگی ہر دو را سائیدہ در معجون ماسک البول آمیختہ

۱ ماشہ ۱ ماشہ ۶ ماشہ

بخورند ؎

برائے سوزاک سفوف سرخ ہمراہ شیر خار خسک شیرہ تخم خرپزہ شیرہ تخم خیارین

۲ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ

درآب برآوردہ شربت بزوری حل کردہ بخورند

۲ تولہ

برائے سوزاک — قرص سوزاک همراه لسی شیر صبح و شام بخورند
۲ عدد

ایضاً — عرق سوزاک صبح دوپهر و شام بخورند
۱ توله

ایضاً — روغن صندل در بتاشه انداخته همراه پوست فالسه شکری
۱ ماشه ۱ توله
شب در آب گرم تر داشته صبح زلالش گرفته شربت بزوری
۲ توله
حل کرده بخورند

ایضاً — سفوف ماميران همراه شربت بزوری در آب حلکرده بخورند
۲ ماشه

ایضاً — جوهر منقیٰ در مویز منقیٰ پیچیده همراه آب فرو برند۔
۲ برنج یکعدد

ایضاً — حب جلان همراه آب فرو برند
یک

ایضاً — قرص کرهائی همراه شیره خیارین شیره خارخسک شیره تخم خربزه
یک عدد ۳ ماشه ۳ ماشه ۲ ماشه
در آب برآورده شربت بزوری دو توله حل کرده بخورند

ایضاً — نیلا تھوتھ بریاں پھٹکری بریاں کتھ سفید در آب حل کرده
یک سرخ یک سرخ ۴ سرخ
زردوق نمانند ـ

برائے احتباس طمث — حب قرطم بیخ بادیان تخم خربزه خارخسک پرسیاوشاں
۶ ماشه ۶ ماشه ۶ ماشه ۶ ماشه ۵ ماشه

تخم خیارین در آب جوشانیدہ صاف نمودہ شربت بزوری
۳ ماشہ ۲ تولہ
حل کردہ بخورند +

برائے احتباس طمث سفوف مدر ہمراہ عرق گاؤزباں شربت بزوری حل کردہ
۳ ماشہ ۱۰ تولہ ۲ تولہ
صبح و شام بخورند

ایضاً ریوند چینی (مر) ابہل برگ سداب مجیٹھ در آب
۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ
جوشانیدہ صاف کردہ شربت بزوری داخل کردہ بخورند
۲ تولہ

ایضاً حب مُدر صبح دوپہر شام بخورند
۲-۲ عدد

برائے استحاضہ گیرو سنگ جراحت بسد سوختہ دم الاخوین کہربا شمعی
۴ سرخ ۴ سرخ ۴ سرخ ۴ سرخ ۴ سرخ ۴ سرخ
ہمہ را سائیدہ در مفرح بارد آمیختہ ہمراہ لعاب بہدانہ شیرہ
۵ ماشہ ۳ ماشہ
عناب شیرہ تخم خرفہ سیاہ شیرہ بیخ انجبار در آب برآوردہ
۵ دانہ ۲ ماشہ ۳ ماشہ
شربت انار شیریں دو تولہ حل کردہ بخورند +

ایضاً سفوف استحاضہ ہمراہ آب صبح و شام بخورند
۳ ماشہ

ایضاً دوائے خاص ہمراہ عرق گاؤزباں شربت انجبار داخل کردہ
۳ ماشہ ۱۲ تولہ ۲ تولہ بخورند

برائے استحاضہ

مازو سبز گلنار جوز السرو پوست انار گزمازج کوکنار
اتولہ اتولہ اتولہ اتولہ اتولہ اتولہ

درآب جوشانیدہ آبزن نمایند +

برائے سیلان

کشتہ مثلث کشتہ خبث الحدید درمعجون موچرس آمیختہ
۲ برنج ۲ برنج ۷ ماشہ

بخورند +

ایضاً

قرص کلاں درمعجون موچرس آمیختہ بخورند
یکعدد ۷ ماشہ

ایضاً

حب مروارید پس ازغذا بخورند
۱۰ اعدد

ایضاً

قرص کلاں درمعجون سپاری پاک مخزن ہمراہ شیرہ بادیان غیرہ
یک عدد ۷ ماشہ ۵ ماشہ

مویز منقے درآب برآوردہ صاف نمودہ خمیرہ بنفشہ حلکردہ بخورند
۵ دانہ ۲ تولہ

ایضاً

قرص نسواں ہمراہ عرق عنبر نبات سفید داخلکردہ
۲ اعداد ۴ تولہ ۶ ماشہ

صبح وشام بخورند +

ایضاً

گل بابونہ عنب الثعلب مرزنجوش قیصوم درآب
۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ

جوشانیدہ زرورق نمایند -

برائے اسقاط حمل

(نوٹ) جب اسقاط کا اندیشہ ہو تو اس قسم کی حابس دوائیں استعمال کریں جو استحاضہ میں بیان کی گئی ہیں۔ لیکن اگر خون کثرت سے جاری ہوجائے اور بچہ جگہ چھوڑدے - تو پھر

روکنے کی کوشش نہ کیجائے بلکہ مندرجہ ذیل نسخہ استعمال کرایا جائے +

کاڑھا برائے اسقاط جنین و اخراج مشیمہ

مشکطرامشیع ۱ تولہ، پوست املتاس ۱ تولہ، پوست خربزہ ۷ ماشہ، تخم خربزہ ۷ ماشہ

پر سیاؤشاں ۷ ماشہ، خارخسک ۷ ماشہ، تخم خیارین ۷ ماشہ، در آب جوشانیدہ

صاف نمودہ در موسم سرما قند سیاہ کہنہ ۴ تولہ و در موسم گرما

شربت بزوری ۴ تولہ داخل کردہ بجائے آب و غذا بدہند

ایضاً

سفوف مدر ۳ ماشہ ہمراہ عرق گاؤزباں ۱۰ تولہ، شربت بزوری ۲ تولہ حلکردہ

نیم گرم بخورند +

ایضاً

مشکطرامشیع ۱ تولہ، پوست املتاس ۱ تولہ، ڈوڈہ کپاس ۱ تولہ، گرہ بانس ۲ تولہ

پوست خربزہ ۱ تولہ، تخم خربزہ ۷ ماشہ، حب قرطم ۷ ماشہ، در آب جوشانیدہ

صاف نمودہ شربت بزوری ۴ تولہ حل کردہ بجائے آب و غذا

بدہند +

برائے حفظ جنین

معجون حمل عنبری ۵ ماشہ ہمراہ عرق گاؤزباں ۶ تولہ، عرق عنبر ۴ تولہ، شربت

انار شیریں ۲ تولہ حلکردہ بخورند +

برائے حفظ جنین قرص لنواں ہمراہ آب انار شیریں بخورند
۲ عدد ۵ تولہ

ایضاً معجون نشارہ عاج ہمراہ عرق گاؤزباں شربت انجبار
۵ ماشہ ۱۲ تولہ ۲ تولہ
حل کردہ بخورند

برائے اختناق الرحم خمیرۂ ابریشم حکیم ارشد والا ہمراہ عرق گاؤزباں عرق بیدمشک
۵ ماشہ ۶ تولہ ۳ تولہ
کیوڑہ شربت انار شیریں حلکردہ بخورند
۳ تولہ ۲ تولہ

ایضاً جدوار عود صلیب ہر دو را سائیدہ در خمیرۂ گاؤزباں جواہر والا
۱ ماشہ ۱ ماشہ ۵ ماشہ
آمیختہ ہمراہ شیرہ بادیان شیرہ مویز منقیٰ در عرق بادیان
۵ ماشہ ۹ دانہ ۱۲ تولہ
برآوردہ گلقند داخل کردہ بخورند
۲ تولہ

ایضاً قرص دوار الشفار ہمراہ عرق گاؤزباں شربت احمد شاہی
۲ عدد ۱۲ تولہ ۲ تولہ
حلکردہ بخورند۔

ایضاً گل بنفشہ مویز منقیٰ بیخ کاسنی بادیان گاؤزبان
۷ ماشہ ۹ دانہ ۷ ماشہ ۷ ماشہ ۵ ماشہ
جدوار عود صلیب اسطوخودوس شب در آب گرم
۲ ماشہ ۳ ماشہ ۵ ماشہ
ترداشتہ صبح مالیدہ صاف کردہ خمیرۂ بنفشہ حلکردہ بخورند۔
۲ تولہ

برائے ورم رحم — گل بنفشہ مویز منقیٰ بیخ کاسنی بادیان گاؤزبان شب
۷ ماشہ ۹ دانہ ۷ ماشہ ۷ ماشہ ۵ ماشہ
درآب گرم تر داشتہ صبح مالیدہ صاف کردہ شربت بزوری
دو تولہ
حل کردہ آب کوہ سبز مروق آب کاسنی سبز مروق اضافہ کردہ بخورند
۴ تولہ ۴ تولہ

ایضاً — دوا المسک معتدل ہمراہ شیرہ بادیان شیرہ مویز منقیٰ
۵ ماشہ ۵ ماشہ ۹ دانہ
شیر عنب الثعلب درعرق بادیان عرق برنجاسف براوردہ
۲ ماشہ ۶ تولہ ۶ تولہ
خمیرہ بنفشہ داخل کردہ بخورند۔
۲ تولہ

ایضاً — ضماد سنبل الطیب درآب کوہ سبز حل کردہ ضماد نمایند
بقدر ضرورت

ایضاً — استنجالی استعمال نمایند

ایضاً — مرہم داخلیون درآب کوہ سبز آب کاسنی سبز سرشتہ
۱ تولہ ۱ تولہ ۱ تولہ
سفیدی بیضہ مرغ روغنگل اضافہ کردہ استعمال نمایند
یک عدد ۱ تولہ

ایضاً — مرہم زعفران درآب کوہ سبز آب کاسنی سبز سرشتہ
۱ تولہ ۱ تولہ ۱ تولہ
سفیدی بیضہ مرغ روغنگل اضافہ کردہ استعمال نمایند۔
یک عدد ۱ تولہ

برائے ورم رحم

مکوہ سبز برگ کاسنی سبز برگ نرمہ باڑی
۵ تولہ ۵ تولہ ۵ تولہ
اکاس بیل برگ سنبھالو برگ سہینجنہ در آب جوشانیدہ
۵ تولہ ۵ تولہ
بھرتہ ساختہ روغنگل اضافہ کردہ گرم گرم بندند.
۱ تولہ

ایضاً

گل بابونہ مکوہ خشک اکلیل الملک مرزنجوش تخم خطمی
۱ تولہ ۱ تولہ ۱ تولہ ۱ تولہ ۱ تولہ
نمک طعام در آب نیدہ صاف نمودہ نطول نمایند۔
۲ تولہ

ایضاً

ضماد شیر شتر زیر ناف ضماد نمایند
بقدر حاجت

نسخہ چھاڑ برائے تصفیہ رطوبات

باؤبڑنگ کف دریا بہروزہ خشک نمک لاہوری
۲ ماشہ ۳ ماشہ ۲ ماشہ ۳ ماشہ
کوفتہ بیختہ سہ پوٹلی بستہ یک در وسط و دو در اطراف رحم نہند

نسخہ سمیٹ برائے تشف رطوبات

تج گج مائین خورد ہیرا کسیس پوست انار مازو سبز
۲ ماشہ ۳ ماشہ ۲ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۲ ماشہ
کوفتہ بیختہ سہ پوٹلی بستہ یک در وسط و دو اطراف رحم نہند

برائے تقویت رحم

مومیائی مشک زعفران گل ارمنی صمغ عربی دم الاخوین
۲ سرخ ۲ سرخ ۱ ماشہ ۱ ماشہ ۱ ماشہ
خبث الحدید مدبر کوفتہ بیختہ در پارچہ کتان بستہ حمول نمایند
۱۰ ماشہ

برائے قروح وبثور الرحم	برگ نیب کمیلہ در آب جوشانیدہ صاف نمودہ سہاگہ بریاں ۲ تولہ ۶ ماشہ ۲ برنج حل کردہ زروق نمایند +
ایضاً	سفیدہ کاشغری کتھ سفید گل ارمنی کافور در آب کاسنی سبز ۲ ماشہ ۲ ماشہ ۲ ماشہ ۱ ماشہ بقدر ضرورت حل کردہ روغن گل سفیدی بیضہ مرغ اضافہ کردہ استعمال نمایند ۱ تولہ ۱ تولہ
جریان احتلام وضعف باہ	قرص رصاص در معجون آرد خرما آمیختہ بخورند۔ ۲ عدد ۱ تولہ
ایضاً	جمیلان ہمراہ شیر گاؤ نبات سفید داخلکردہ بخوانند یک ۔ بار ۲ تولہ
ایضاً	کشتہ سرب در معجون پیاز آمیختہ بخورند ۲ برنج ۹ ماشہ
ایضاً	سفوف پستہ ہمراہ شیر گاؤ نبات سفید داخلکردہ بخورند ۳ ماشہ ۔ بار ۲ تولہ
ایضاً	قرص عجیب ہمراہ آب پس از غذا بخورند ۱-۱ عدد
ایضاً	مغز پنبہ دانہ ثعلب مصری آرد سنگھاڑا نبات سفید ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۲ تولہ در شیر گاؤ سائیدہ بر آتش حریرہ ساختہ سبوس اسپغول پاشیدہ بخورند۔ ۔ بار
ایضاً	سفوف پستہ ہمراہ شیر گاؤ نبات سفید داخلکردہ بخورند ۳ ماشہ ۔ بار ۲ تولہ

جریان احتلام وضعف باہ سفوف مؤلف ۵ ماشہ ہمراہ شیر گاؤ ۷ مار نبات سفید ۲ تولہ داخلکردہ بخورند

ایضاً قرص جریان ۲ عدد بوقت خواب ہمراہ شیر گاؤ ۷ مار نبات سفید ۲ تولہ بخورند

ایضاً کشتہ طلا ۲ برنج در لبوب کبیر ۵ ماشہ آمیختہ ہمراہ عرق ماء اللحم خاص ۵ تولہ نبات سفید ۶ ماشہ حل کردہ بخورند۔

ایضاً کشتہ طلا ۲ برنج در معجون مومیائی ۳ ماشہ آمیختہ ہمراہ عرق گذر ۴ تولہ عرق عنبر ۲ تولہ نبات سفید ۱ تولہ حلکردہ بخورند

ایضاً حب عنبر مومیائی ۲ عدد ہمراہ شیر گاؤ ۷ مار بوقت خواب بخورند

برائے جریان وامساک قرص خاص یک عدد ہمراہ شیر گاؤ ۷ مار نبات سفید ۲ تولہ داخل کردہ بخورند

ایضاً حب ممسک مشکی دو عدد دو ساعت قبل از مجامعت ہمراہ شیر گاؤ ۷ مار نبات سفید ۲ تولہ داخل کردہ بخورند

برائے تقویت باہ نوجیون یک عدد ہمراہ عرق ماء اللحم خاص ۵ تولہ نبات سفید ۱ تولہ داخل کردہ بخورند

برائے تقویت باہ — جمیلی در مسکہ گاؤ آمیختہ بخورند
یکعدد

ایضاً — طلا سرخ حسب ترکیب معروف استعمال نمایند
بقدر ضرورت

ایضاً — طلا الماس حسب ترکیب معروف استعمال نمایند

ایضاً — طلا سیماب حشفہ وسیون گذاشتہ طلا نمائند و بالائش برگ پان نیم گرم بندند۔

ایضاً — طلا مومیائی استعمال نمایند
بقدر ضرورت

ضماد برائے ورم انثیین — قیصوم گل بابونہ اکلیل الملک گل خطمی گل سرخ کوفتہ
۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ
بیختہ در لعاب اسپغول سرشتہ ضماد نمایند۔

برائے وجع المفاصل وعرق النسا وغیرہ — قرص مفاصل در معجون سورنجان آمیختہ ہمراہ شیرہ خارخسک
دو عدد ۵ ماشہ ۳ ماشہ
شیرہ تخم خرپزہ شیرہ تخم خیارین در آب برآوردہ صاف کردہ
۳ ماشہ ۳ ماشہ
شربت بزوری حل کردہ بخورند
۲ تولہ

ایضاً — دوار دردسر ہمراہ عرق گاؤزبان شربت بزوری حلکردہ بخوانند
۲ عدد ۱۰ تولہ ۲ تولہ

ایضاً — گل بنفشہ مویز منقیٰ بنجکاسنی بادیان گاؤزبان
۷ ماشہ ۹ دانہ ۷ ماشہ ۷ ماشہ ۵ ماشہ
سورنجان بوزیدان شب در آب گرم تر داشتہ صبح مالیدہ
۳ ماشہ ۳ ماشہ

صاف کردہ خمیرہ بنفشہ حل کردہ بخورند

۱ تولہ

برائے وجع المفاصل وعرق النساء وغیرہ

قرص مفاصل بوقت خواب بخورند

۲ عدد

ایضاً سورنجان برگ سنا مکی صبر سقوطری سقمونیا

۱ تولہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ

تربد سفید غاریقون کوفتہ بیختہ در گلاب آمیختہ

۶ ماشہ ۶ ماشہ

حبوب بقدر نخود تیار کردہ و یک حب بوقت خواب بخورند

ایضاً قرص زرین ہمراہ آب بخورند

یک عدد

ایضاً برگ حنا خشک صابون دیسی در سرکہ خالص سائیدہ

۱ تولہ ۶ ماشہ بقدر ضرورت

ضماد نمایند۔

ایضاً تخم خشخاش در شیر بز سائیدہ نیم گرم بمالند۔

۱ تولہ بقدر ضرورت

ایضاً پھول کوکنار در آب سائیدہ روغن گل اضافہ کردہ بجوشانند

۱ تولہ ۱ تولہ ۶ ماشہ

خلیط ساختہ ضماد نمایند۔

ایضاً روغن سورنجان روغن گل یکجا گرم بمالند

۶ ماشہ ۶ ماشہ

ایضاً قرص دردِ سر ہمراہ آب صبح بخورند - عموماً ہر قسم درد

۲ عدد

ہفتہ عشرہ کے استعمال سے جاتا رہتا ہو۔

برائے جرب و زخم و دیگر امراض فسادِ خون جذام وغیرہ

شاہترہ چرائتہ سرپھوکہ منڈی عناب ہلیلہ سیاہ
۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۵ دانہ ۶ ماشہ

صندل سرخ ۶ ماشہ شب در آب گرم تر داشتہ صبح زلالش گرفتہ

شربت عناب حل کردہ بنوشند
۲ تولہ

ایضاً نگند بابری فلفل سیاہ شب در آب گرم تر داشتہ صبح
۶ ماشہ ۵ دانہ
زلالش گرفتہ بنوشند

ایضاً معجون عشبہ ہمراہ عرق عشبہ نبات سفید داخلکردہ بنوشند
۵ ماشہ ۱۰ تولہ ۲ تولہ

ایضاً جل جلان صبح و شام ہمراہ آب فرو برند
یکعدد

ایضاً گندھک آنولہ سار کیلہ مردار سنگ نیلا تھوتھا کوفتہ
۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ ۶ ماشہ
بیختہ ۳ ماشہ ازین گرفتہ روغن زرد بست و یکبار شستہ آمیختہ برجا بمالند
۲ تولہ
دو دو گھڑی در آفتاب نشستہ غسل نمایند

ایضاً آب لیموں روغن چنبیلی باہم آمیختہ بربدن نمایند
۱ تولہ دو تولہ

ایضاً روغن صندل در گلاب آمیختہ بربدن نمایند۔
۱ تولہ ۵ تولہ

برائے آتشک بعد از تنقیہ جوہر منقے در مویز منقے پیچیدہ بعد تنقیہ ہمراہ آب بخورند

۱ برنج یک عدد

مطبوخ ہفت روزہ برائے جرب و زخم و دیگر امراض سوداوی

پوست درخت نیم پوست کچنال پھلی ببول پوست کیکر

۱۰ تولہ ۱۰ تولہ ۱۰ تولہ ۱۰ تولہ

کشانی خورد مع برگ و بار شحم حنظل قند سیاہ کہنہ

۱۰ تولہ ۱۰ تولہ ۱۰ تولہ

در سہ آثار آب جوش دہند چوں چہارم حصہ بمانند ہفت تولہ

ہفت روز استعمال نمایند۔

دوائے سیاہ مسہل کافور ہمراہ لسی شیر بخورند۔ بعد بر ساعت

۲ رتی ۱ رتی

لسی شیر استعمال نمایند

برائے جذام

رسوت چاکسو زنجبیر کتھہ سفید شب در آب گرم تر داشتہ

۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ ۳ ماشہ

صبح زلالش گرفتہ بخورند۔

برائے خارش اطفال

حب سرخ بادہ ہمراہ عرق مرکب مصفی خون شربت عناب

یکعدد ۴ تولہ ۱ تولہ

حل کردہ بخورند۔

برائے شری

جوارش کمونی مسہل ہمراہ خیرہ بادیان شیرہ پودینہ در عرق بادیان

۱ تولہ ۵ ماشہ ۳ ماشہ ۵ تولہ

برآوردہ شکر سرخ حل کردہ بخورند۔

۴ تولہ

ایضاً

تمر ہندی برگ سنا مکی ترنجبین شکر سرخ در عرق بادیان

۱ تولہ ۲ تولہ ۲ تولہ ۴ تولہ ۱۲ تولہ

جوشانیده بخورند۔

برائے حمٰی یوم

خمیرۂ گاؤزباں عنبری ہمراہ لعاب بہدانہ شیرہ عناب
۵ ماشہ ۳ ماشہ ۵ دانہ
درعرق گاؤزباں برآوردہ شربت بنفشہ حلکردہ بخورند
۱۲ تولہ ۲ تولہ

نقوع بارد برائے حمٰی صفراوی ودیگر امراض حار

گل بنفشہ گل نیلوفر گل گاؤزباں عناب آلوبخارا
۵ ماشہ ۵ ماشہ ۵ ماشہ ۵ دانہ ۵ دانہ
تخم خیارین شب درآب گرم ترداشتہ صبح زلالش گرفتہ
۷ ماشہ
شربت نیلوفر مل کردہ بخورند
۲ تولہ
وبعد از سہ روز خاکسی اضافہ نمایند
۵ ماشہ

ایضًا

خمیرہ مروارید ہمراہ لعاب بہدانہ، شیرہ عناب ۵ دانہ شیرۂ
۵ ماشہ ۳ ماشہ
تخم خیارین درعرق گاؤزباں شربت نیلوفر حلکردہ بخورند
۵ ماشہ ۱۲ تولہ ۲ تولہ
اگر تبرید وتسکین زیادہ منظور باشد شیرہ مغز کدو شیرہ تخم کاہو
۳ ماشہ ۳ ماشہ
مقشر اضافہ نمایند

مسہل برائے حمیات صفراویہ وغیرہ

تمرہندی آلوبخارا ترنجبین شیرخشت برگ سنارکی
۱ تولہ ۱۱ دانہ ۲ تولہ ۲ تولہ ۱ تولہ
گلقند درنسخہ منضج اضافہ کردہ بخورند۔
۴ تولہ

خلل شکم برائے حمیات بلغمیہ و دیگر امراض بلغمیہ وغیرہ

گل بنفشہ مویز منقی بنجکاسنی بادیان گاؤزبان
۷ ماشہ ۹ دانہ ۷ ماشہ ۷ ماشہ ۵ ماشہ
شب در آب گرم تر داشتہ صبح مالیدہ صاف کردہ خمیرہ بنفشہ
۲ تولہ
خاکسی پاشیدہ بخورند۔ و برعایت نزلہ تخم خطمی تخم خبازی
۵ ماشہ ۷ ماشہ ۷ ماشہ
اضافہ نمایند۔ و برائے سعال اصل السوس ، برائے ورم جگر
۵ ماشہ
عنب الثعلب خشک و برائے طحال انجیر زرد اضافہ نمایند
۵ ماشہ ۵ دانہ

ایضاً

دوا المسک معتدل ہمراہ شیرہ بادیان شیرہ مویز منقی
۵ ماشہ ۵ ماشہ ۹ دانہ
شیرہ تخم کشوث در عرق بادیان برآوردہ خمیرہ بنفشہ
۳ ماشہ ۱۲ تولہ ۲ تولہ
حلکردہ بخورند۔

ادویہ مسہلہ برائے حمیات بلغمیہ وغیرہ

برگ سنا رکی مغز فلوس ترنجبین شیرخشت شکر سرخ
۱ تولہ ۴ تولہ ۲ تولہ ۲ تولہ ۴ تولہ
شیرہ مغز بادام در نسخہ منضج اضافہ نمایند۔
۷ دانہ

برائے حمی محرقہ

خمیرہ مروارید ہمراہ شیرہ عناب شیرہ مویز منقی
۵ ماشہ ۵ دانہ ۹ دانہ
در عرق گاؤزبان برآوردہ شربت نیلوفر حل کردہ خاکسی
۱۲ تولہ ۲ تولہ ۵ ماشہ

پاشیدہ بخورند۔

برائے حمیٰ دق
قرص طباشیر کافوری همراه شیرۂ عناب شیرہ تخم خیارین
۴ ½ ماشہ ۵ دانہ ۳ ماشہ
در عرق گاؤزبان عرق ہرا بھرا برآوردہ شربت اعجاز
۸ تولہ ۴ تولہ ۲ تولہ
حل کردہ بخورند

ایضاً
قرص صدر همراه عرق مسیحی صبح دوپہر شام
یک عدد ۵ تولہ
بخورند۔

ایضاً
ناہ گوما شب در آب گرم تر داشتہ صبح زلالش
۲ ماشہ ۳ ماشہ
گرفتہ شربت بنفشہ حل کردہ بخورند
۲ تولہ

برائے حمی بلغمیہ کہنہ
خاکسی در عرق گاؤزبان جوشانیدہ صاف نمودہ
۱ تولہ ۱۲ تولہ
شربت بنفشہ حل کردہ بخورند
۲ تولہ

روز اول یک جوش روز دوئیم دو جوش تا ہفت جوش رسانند
پس ہمیساں کم کردہ بقدر اول رسانیدہ سہ روز خوردہ
ترک نمایند۔

برائے موتی جھرہ وغیرہ
خمیرہ مروارید همراه عناب مویز منقے خاکسی نبات سفید
۵ ماشہ ۵ دانہ ۹ دانہ ۵ ماشہ ۲ تولہ
در عرق گاؤزبان جوشانیدہ صاف نمودہ بخورند
۱۲ تولہ

براے داد حب لیموں ہمراہ گندہابری فلفل سیاہ شب در آب
یکعدد ۱ تولہ ۷ دانہ
گرم تر داشتہ صباح زلالش گرفتہ بخورند

ایضاً حب جلاں ہمراہ عرق مرکب مصفی خون شربت عناب
یکعدد ۱۰ تولہ ۲ تولہ
داخل کردہ بخورند

ایضاً افیون آرد سنگھاڑا در آب لیموں سائیدہ ضماد
۱ ماشہ ۶ ماشہ بقدر ضرورت
نمایند۔

براے برص انجیر دشتی تخم پنواڑ باکچی کوفتہ بیختہ سفوف سازند
۱ تولہ ۱ تولہ ۱ تولہ
۶ ماشہ ازیں گرفتہ شب در آب گرم ترداشتہ صباح
زلالش گرفتہ بخورند۔
وثفل آں در سرکہ خالص سائیدہ ضماد نمایند

براے بہق سہاگہ تلیہ صندل سفید در آب لیموں حل کردہ ضماد
۲ ماشہ ۶ ماشہ
نمایند۔

براے قروح وناصور وغیرہ بعد از تنقیہ جوہری ہمراہ مصفی در خیرہ حل کردہ بخورند
یک ۲ تولہ ۱۰ تولہ
جل جلاں ہمراہ آب صبح وشام بخورند

ایضاً ۱-۱ عدد

ایضاً مرہم رال استعمال نمایند

ایضاً روغن ناصور جدید استعمال نمایند

براے مہاسہ مصفی در شیر بز انداختہ بخورند
۲تولہ ۱۰تولہ

ابٹنا خیر النساء براے مہاسہ و بہق و صفائی رنگ

کتیرا پوست بیضہ مرغ آرد جو آرد باقلا
۶ماشہ ۶ماشہ ۶ماشہ ۶ماشہ

آرد نخود آرد ترمس آرد عدس نشاستہ
۶ماشہ ۶ماشہ ۶ماشہ ۶ماشہ

مغز بادام شیریں مغز تخم خربزہ کوفتہ بیختہ ۶ماشہ
۶ماشہ ۱تولہ

ازیں گرفتہ در آب گرم حل کردہ استعمال نمایند۔

براے سقوط شعر کھلی بادام در آب گرم حل کردہ شعر بشوبند
بقدر ضرورت
روغن گیلانی گیسو دراز استعمال نمایند۔